

Îmi apar romanticoșii!

În timp ce mă uitam la comedia lui Marivaux, *Travestirea*, mă gândeam la *Gemenii* lui Goldoni și mi-l închipuiam pe Gozzi mâncând din cele *Trei portocale*. Ce încearcă la „Nottara” regizorul Nicolae Alexandru este o privire în curtea vecinului, o căutare de întâmplări banale care se petrec în zgomotul și în forfota străzii din noi, din scena unde suntem deopotrivă regizori și actori. Nu că am recunoaște, dar ne închipuim cu toții mici țesături de suveică atunci când ne povestim pe noi înșine. Personajele lui Marivaux, ușor desuete, merg în continuare pe principiile *Commediei dell'Arte* și pe osatura teatrului (cu nume dramatic) care de la o vreme își corijează în public căsniciile. *Travestirea* (schimbare a identității și fugă de sine din inconștientă, inocență) nu spune nimic despre complot, complotiști, despre ce-ar fi să ne surprindă cu ceva, despre terapia prin râs. În câteva momente cu unul dintre personaje (de obicei principal pentru procedeele genului teatral, în care faptele sunt improvizații pe marginea prologului), aflăm cam tot ce ar susține la unison următoarele două ore: un cavaler ochios și îndrăzneț este de fapt femeia (Clara Vodă) care dorește să-și cunoască pretendentul (Cristian Șofron). Bănuindu-l, pe bună dreptate, de vicleșug conjugal, ea îi devine cel mai bun sfătuitor în straie bărbătești.

Uite, așa aflăm cum *Lelio*, pretendentul, aspiră la averea consistentă a unei contese siropoase (Cerasela Iosifescu); contesa intră de bună voie în „jocul dragostei și-al întâmplării” și învârtă admiratorii pe degete precum *Fenisa* capricioasă a lui Vega; servitorii își uită rangul de obârșie și se îndrăgostesc cu luciditatea care le deschide ochii și deconspiră un fals cavaler. Iubirea ca joc nu scapă nici o etapă (prietenie, respect, plăcere), iar pătimașii învață să țină unii la alții din mici încercări și suferințe (privite ca pietre de hotar). Pornind de la judecata sănătoasă: un bărbat frumos este un bărbat nesărat (Marivaux a spus-o), schimbarea unui singur erou poate duce la travestirea tuturor. *Lelio* crede că, într-adevăr, este isteț și visează la o avere în calcule aritmetice (contract matrimonial, poliță, clauză de despăgubire). *Contesa* se poartă „cu mânuși”, când cochetă, când îndărătnică. Iar cavalerul se jură că nu fură, dar este prins cu mustața falsă. Adevărata lui identitate nu supără pe nimeni, pentru că nu este luat în seamă. Valeții prind un curaj fantastic: se trag de șireturi cu stăpânii, sunt mai copti la minte, fac pe nebunii... Improvizațiile lui Valeriu Preda și Daniel Popescu îmi aduc aminte de strădania permanentă a personajului comic (dar de multe ori caraghios) de a ieși de sub tutela cabotinelui supus situațiilor

pe care știe perfect să le complice. Talentul lor, alături de cel al Cerasellei Iosifescu, ține în fața spectatorului un curs de anatomie a inimii. Și el, bietul spectator, amărât de realitate sau prea îndestulat cu plăcerea ei, dornic de evaziuni spectaculoase (spectaculare?...) asistă bucuros la regulile cursului, la teoria și practica lui acoperită de chinorozul actorilor care se comportă știind că trebuie să fie simpatizați.

Laud scenografia Ștefaniei Cenean, decorul ei țepăn ca o luntre a influențelor, transparent ca prologul din care aflăm restul piesei, burghez în lumea celor lipsiți de avuție sufletească. El descrie un spațiu care nu se cucerește atât de ușor, un spațiu pe

care romanticoșii freamătă pe dinăuntru (deh, un amor inspirat nu stă mult în față...). Cu măști sau fără măști, eroii lui Marivaux, aceiași „capo comici”, născocesc norocul ca o năstrușnicie. Noroc care mă îndeamnă să-i apăr, să mă gândesc la „Puricele” care l-a gădilat în ureche și pe regizorul Nicolae Alexandru, să reamintesc cui vrea să știe de romanticoșii care ne aduc la teatru strigând prin gura lui Dan Puric: „*Toujours l'amour!*”.

Teatrul Nottara: Travestirea de Marivaux. Regia: Nicolae Alexandru. Scenografia: Ștefania Cenean. Cu: Cerasela Iosifescu, Cristian Șofron, Daniel Popa, Clara Vodă, Valeriu Preda. Data premierei: 15 decembrie 2000.

**CERASELA IOSIFESCU, CRISTIAN ȘOFRON, VALERIU PREDĂ, CLARA VODĂ și
SORIN COCIȘ**

